

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

3ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 18 Οκτωβρίου 2018 με την εξής σύνθεση: Σταυρούλα Κουρή Πρόεδρος και Εισηγήτρια και Μαρία-Ελένη Σιδέρη και Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 1-10-2018 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 996/2-10-2018 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενου.

Κατά της αναθέτουσας αρχής «ΔΗΜΟΣ ...».

Η συζήτηση άρχισε αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Με την προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων επιδιώκει την ακύρωση της υπ' αρ. 300/2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Λευκάδας, με την οποία δεν έγινε δεκτή η προσφορά του εκ του λόγου ότι έχει κακώς συμπληρώσει στο μέρος II ενότητα Α του ΤΕΥΔ ότι είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο, ενώ, σύμφωνα με την κατευθυντήρια οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ, μόνον όσοι διαθέτουν ενημερότητα καθώς και πτυχίο ΜΕΕΠ ανήκουν σε επίσημο κατάλογο έως την ψήφιση του ΜΗ.ΤΕ., αναδείχθηκε δε προσωρινός ανάδοχος ο οικονομικός φορέας «...» για την ανάθεση της κατασκευής «...», που προκηρύχθηκε με την υπ' αρ. .... διακήρυξη με ανοικτή διαδικασία μέσω ΕΣΗΔΗΣ (α/α συστήματος ...), CPV ..., ..., ..., ..., ..., προϋπολογισθείσας αξίας 161.290,32€ πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ, με καταληκτική ημερομηνία παραλαβής προσφορών την

Αριθμός απόφασης: 939/2018

6-8-2018 και με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή.

2. Επειδή, ειδικότερα στον υπόψη διαγωνισμό υποβλήθηκαν συνολικά οκτώ (8) προσφορές, ήτοι από τις εταιρίες «...», «...», «...», «...», «...», «...», «...» και «...». Κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών η Επιτροπή Διενέργειας του διαγωνισμού με το από 7-8-2018 Πρακτικό της διαμόρφωσε τον πίνακα συμμετεχόντων κατά σειρά μειοδοσίας ως εξής: «...» με ποσοστό έκπτωσης 45,73%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 43,84%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 38,73%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 34,17%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 33,11%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 27,26%, «...» με ποσοστό έκπτωσης 26,00% και «...» με ποσοστό έκπτωσης 12,00%. Επίσης η εν λόγω Επιτροπή Διαγωνισμού με το ίδιο πρακτικό πρότεινε την αποδοχή δύο (2) προσφορών ως πληρούσες τους όρους της διακήρυξης και των τεχνικών προδιαγραφών, ήτοι των εταιριών «...» και «...», ενώ πρότεινε τον αποκλεισμό της προσφοράς της προσφεύγουσας διότι έχει κακώς συμπληρώσει στο Μέρος ΙΙ ενότητα Α του ΤΕΥΔ που υπέβαλε ότι είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο, ενώ σύμφωνα με την οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ, καθώς και την απάντηση στο ερώτημα 51 της ΕΑΑΔΗΣΥ μόνο όσοι διαθέτουν ενημερότητα, καθώς και πτυχίο ΜΕΕΠ ανήκουν σε επίσημο κατάλογο έως την ψήφιση του ΜΗΤΕ. Ακολούθως η Οικονομική Επιτροπή της αναθέτουσας με την προσβαλλόμενη απόφασή της ανακήρυξε προσωρινό μειοδότη την εταιρία «...».

3. Επειδή, η κατατεθείσα την 1-10-2018 προσφυγή στρέφεται κατά εκτελεστής διοικητικής πράξης και δη της κοινοποιηθείσας στον προσφεύγοντα την 21-9-2018 υπ' αρ. 300/2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., με την οποία αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος η εταιρία «...» και βάλλει κατ' αυτής ισχυριζόμενος ειδικότερα ότι καταρχάς είναι εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων, που τηρείται στο αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Λόγω προφανούς παρερμηνείας του όρου επίσημος κατάλογος / Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων συμπλήρωσε ΝΑΙ στο σχετικό πεδίο του ΤΕΥΔ, καθώς και τα στοιχεία του εργοληπτικού πτυχίου που διαθέτει (αριθμός βεβαίωσης ΜΕΕΠ ...) και τις τάξεις ανά κατηγορίες έργων στις οποίες έχει καταταγεί. Επισημαίνει δε η προσφεύγουσα ότι έχει

Αριθμός απόφασης: 939/2018

υποβάλει και στο παρελθόν αρκετές φορές σε άλλους δημόσιους διαγωνισμούς το ΤΕΥΔ συμπληρωμένο κατά το ίδιο τρόπο, χωρίς ποτέ να γίνει ουδεμία επισήμανση από άλλη αναθέτουσα αρχή για εσφαλμένη συμπλήρωση του εν λόγω πεδίου και σε καμία περίπτωση δεν έχει απορριφθεί η προσφορά της εξ αυτού του λόγου. Κατά συνέπεια έχει διαμορφωθεί εύλογη εμπιστοσύνη σε αυτήν, όπως υποστηρίζει, ότι η εν λόγω συμπλήρωση του ΤΕΥΔ είναι ορθή. Επιπλέον θέτει υπόψη ότι στο άνω διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορά οκτώ (8) συμμετέχοντες εκ των οποίων οι πέντε (5) συμμετέχοντες – μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα – δεν έγιναν δεκτοί για τον ίδιο ακριβώς λόγο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση. Εκ των άνω συνάγεται, κατά την προσφεύγουσα, ότι πλείστες εργοληπτικές επιχειρήσεις παρερμηνεύουν τον όρο επίσημος κατάλογος / Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων στο συγκεκριμένο πεδίο του ΤΕΥΔ. Ειδικότερα θεωρούν ότι το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών συνιστά επίσημο κατάλογο και δηλώνουν ΝΑΙ στο συγκεκριμένο πεδίο. Σε κάθε περίπτωση τα πεδία του ΤΕΥΔ είναι δεκτικά διευκρινίσεων ή/και συμπληρώσεων, κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Σύμφωνα δε με τα ρητώς αναφερόμενα στην κατευθυντήρια οδηγία 23 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 τυγχάνει εφαρμογής και στις περιπτώσεις μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΤΕΥΔ. Έτι περαιτέρω, στις περιπτώσεις που επίκειται αποκλεισμός προσφέροντα ή υποψηφίου από τη διαδικασία, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να ζητούν διευκρινίσεις από τους οικονομικούς φορείς. Από την επισκόπηση των δηλωθέντων στοιχείων της στο ΤΕΥΔ – ιδίως στο Μέρος ΙΙΙ «Λόγοι αποκλεισμού» και Μέρος ΙV «Κριτήρια επιλογής» - καθώς και από την επισκόπηση του συνολικού φακέλου προσφοράς που υπέβαλε η προσφεύγουσα, προκύπτει και αποδεικνύεται, κατά την προσφεύγουσα, ότι τούτη πληροί όλους τους όρους της διακήρυξης και διαθέτει την απαιτούμενη τεχνική και οικονομική επάρκεια, καθώς και εμπειρία ώστε να εκτελέσει το έργο άρτια και εμπροθέσμως. Επιπλέον η προσφεύγουσα δηλώνει ότι είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά όποτε της ζητηθούν από την αρμόδια υπηρεσία. Παράλληλα η οικονομική προσφορά που υπέβαλε έχει τη μεγαλύτερη έκπτωση, με

Αριθμός απόφασης: 939/2018

αποτέλεσμα να υπηρετείται και το δημόσιο συμφέρον ως προς την άριστη και εμπρόθεσμη εκτέλεση ενός έργου με την συμφερότερη οικονομική προσφορά. Επιπρόσθετα η προσφεύγουσα επικαλείται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί και για τον λόγο ότι αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας. Εξάλλου, κατ' αυτήν, η συμπλήρωση/διευκρίνιση της άνω προδήλως εκ παραδρομής μη ορθής συμπλήρωσης πεδίου του ΤΕΥΔ, είναι νόμιμη και επιτρεπτή, καθώς δεν αντίκειται στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και δεν συνεπάγεται στην πράξη την υποβολή νέας προσφοράς. Η δυνατότητα δε αυτή υπηρετεί και την ανάπτυξη επαρκούς ανταγωνισμού μεταξύ των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων και διασφαλίζει ότι οι προσφορές των υποψηφίων δεν θα απορρίπτονται για ήσσονος σημασίας πλημμέλειες. Επιπλέον σημειώνεται από την προσφεύγουσα ότι στην αντίθετη περίπτωση που η προσφεύγουσα είχε συμπληρώσει το ορθό ΟΧΙ στο εν λόγω πεδίο, δεν θα ηδύνατο να οδηγήσει σε αποκλεισμό της από τη σύναψη σύμβασης είτε δια πληρώσεως λόγου αποκλεισμού του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 είτε δια μη πληρώσεως κριτηρίου επιλογής του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, αφού δεν θα διακινδυνευόταν η σύναψη της σύμβασης. Τέλος προβάλλει ότι η αρχή της τυπικότητας και της αυστηρότητας των διαγωνιστικών διαδικασιών κάμπτεται από την αρχή της επιείκειας, η οποία επιτρέπει την παροχή διευκρινίσεων και συμπληρώσεων σε ήδη συννόμως υποβληθέντα δικαιολογητικά.

4. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με την από 5-10-2018 Γνωμοδότηση-Εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού προέβαλε, κατ' αντίκρουση των ανωτέρω λόγων προσφυγής, ότι η συμπλήρωση του ΤΕΥΔ με επί πλέον πληροφορίες σχετιζόμενες με ελεγχόμενη από την διακήρυξη παράμετρο της επαγγελματικής ικανότητας δεν μπορεί να χαρακτηρίζεται ως «εκ παραδρομής παρερμηνεία», αλλά ως κακή συμπλήρωση και παραβίαση των κανόνων συμπλήρωσης του. Η επιτροπή έκρινε με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όλους τους διαγωνιζομένους που συμμετείχαν στον διαγωνισμό. Τυχόν διόρθωση του ΤΕΥΔ, αποτελεί παρέκκλιση από τα οριζόμενα στον Νόμο, αποτελεί μη ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας και προφανώς παράγει παράνομα αποτελέσματα με μοναδικό κριτήριο την μειοδοσία. Λανθασμένη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ και κλήση του προσφέροντος φορέα για διόρθωση από την Επιτροπή διαγωνισμού με μοναδικό κριτήριο την μειοδοσία, ενέχει

Αριθμός απόφασης: 939/2018

ακυρότητας διότι η ζητούμενη διόρθωση δεν περιγράφεται στο άρθρο 102 ν.4412/2016, ούτε η λάθος δήλωση πως ανήκει σε επίσημο κατάλογο (άρα διαθέτει ενημερότητα πτυχίου) δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Δεν θεωρεί η αναθέτουσα αρχή το σφάλμα αυτό ήσσονος σημασίας πλημμέλεια, παρά μάλλον ζήτημα ορθής συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ. Τα παραπάνω παράγουν διακρίσεις ανάμεσα στους διαγωνιζόμενους, κατάργηση των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας που διέπει την διαδικασία μιας δημόσιας σύμβασης κατά το πνεύμα της κοινοτικής όσο και της εθνικής νομοθεσίας. Επομένως αναφορά στο άρθρο 102 του Ν.4412/16 εκ μέρους του προσφεύγοντος είναι, κατά την αναθέτουσα, εσφαλμένη διότι αφενός η διόρθωση ή συμπλήρωση υπεύθυνης δήλωσης δεν επιτρέπεται εκ του νόμου, ούτε ανάλογη διόρθωση αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο και αφετέρου τυχόν διόρθωση μιας υπεύθυνης δήλωσης που είναι το ΤΕΥΔ θα οδηγούσε σε μια ατέρμονη διαδικασία ενστάσεων και προσφυγών από τους λοιπούς διαγωνιζομένους. Εφαρμογή αντί αυτού έχει το άρθρο 91 ν.4412/2016, σύμφωνα με το οποίο απορρίπτονται προσφορές που εμπεριέχουν ασάφειες ή σφάλματα που δεν επιδέχονται διόρθωση. Η Διακήρυξη του διαγωνισμού, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί τον διαγωνισμό όσο και τους συμμετέχοντες σε αυτόν, ορίζει στην παρ.21.1 ότι το κριτήριο επαγγελματικής καταλληλότητας που απαιτείται από τους διαγωνιζομένους είναι: «...Α1 και άνω για έργα ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ και Α1 και άνω για έργα ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ .....». Το γεγονός αυτό προδιαγράφει πως στην Δημοπρασία δύναται να συμμετέχουν οικονομικοί φορείς που είτε είναι ανώτερης τάξης και διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, είτε είναι φορείς που είναι μικρότερης της 3ης τάξης και δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου. Συνεπώς δεν γίνεται πουθενά διάκριση ως προς την απαίτηση ενημερότητας πτυχίου για την συμμετοχή στον διαγωνισμό. Όμως η διακήρυξη δεν θέτει όρους ορθής συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ, παρά μόνο δεσμεύει τους διαγωνιζομένους ως προς τα απαιτούμενα στοιχεία. Η ενημερότητα πτυχίου δεν είναι από μόνη της επίσημος κατάλογος. Η εγγραφή στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων – ΜΕΕΠ εκτός ότι αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας, αποτελεί για την Ελλάδα επαγγελματικό μητρώο. Λαμβάνουσα όλα τα ανωτέρω επικληθέντα υπόψη η αναθέτουσα αρχή, με το προαναφερθέν έγγραφό της, εμμένει στην ορθότητα και νομιμότητα της

Αριθμός απόφασης: 939/2018

προσβαλλόμενης απόφασης.

5. Επειδή, το συνεδριάζον Κλιμάκιο νομίμως και αρμοδίως υπεισέρχεται στην εξέταση της εν προκειμένω προδικαστικής προσφυγής, δυνάμει της υπ' αρ. 1323/2018 Πράξης της Προέδρου του 3^{ου} κλιμακίου της Αρχής.

6. Επειδή για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής κατεβλήθη το κατ' αρ. 5 ΠΔ 39/2017 αρ. 363 Ν. 4412/2016 απαιτούμενο παράβολο (σχ. το με στοιχεία ... ειδικό έντυπο παραβόλου), ποσού 806,45 €, όπως και αποδεικτικό περί πληρωμής του μέσω της τράπεζας ΕΘΝΙΚΗ, εμπρόθεσμα και παραδεκτά ασκείται κατά τα λοιπά.

7. Επειδή, η διακήρυξη υπάγεται βάσει της κατά τα ως άνω εκτιμώμενης αξίας της στο πεδίο εφαρμογής των οικείων διατάξεων του Βιβλίου IV Ν. 4412/2016 και συνεπώς στη δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., ως και την καθ' ύλην αρμοδιότητά της κατ' αρ. 345 παρ. 1 Ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με το άρθρο 379 παρ. 7 του ν.4412/2016. Περαιτέρω, η προσφυγή παρίσταται ως εμπροθέσμως ασκηθείσα κατά το αρ. 361 παρ. 1 Ν. 4412/2016 και δη την περίπτωση (α) (χρόνος κοινοποίησης της προσβαλλόμενης 21-9-2018), ενώ η προσφυγή νομίμως υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του προσφεύγοντος. Ο δε προσφεύγων έχει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον για την εν γένει άσκηση της ως προσφυγής, αφού ως συμμετέχων στον εν λόγω διαγωνισμό, εάν γίνει δεκτή η προδικαστική προσφυγή του, τότε θα καταστεί πρώτος αποδεκτός μειοδότης και συνεπώς προσωρινός ανάδοχος λόγω της εκ μέρους του προσφοράς του μεγαλύτερου ποσοστού έκπτωσης (45,73%).

8. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν.4412/2016 προβλέπεται ότι *«1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕ- ΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α`75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν*

Αριθμός απόφασης: 939/2018

να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.....2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων «πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328», οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.....Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων.....4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82.....». Με άλλα λόγια το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης

Αριθμός απόφασης: 939/2018

Δήλωσης παρέχει προαπόδειξη, αντικαθιστώντας τα σχετικά πιστοποιητικά που εκδίδονται από τις δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 73 έως και 77 του ν.4412/2016 και ότι, κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 84 το υν.4412/2016. Στόχος του ΤΕΥΔ είναι να περιοριστεί η ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής, με αποτέλεσμα τη δημιουργία προϋποθέσεων ευρύτερης συμμετοχής των ΜΜΕ, λόγω της μείωσης του απαιτούμενου χρόνου προετοιμασίας του φακέλου υποβολής προσφοράς.

9. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι *«1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α` 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της*

Αριθμός απόφασης: 939/2018

διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσωνος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.».

10. Επειδή, σύμφωνα με την κατευθυντήρια οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με θέμα «Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)» ορίζεται ότι τα πεδία του ΤΕΥΔ είναι δεκτικά διευκρινίσεων ή/και συμπληρώσεων. Ειδικότερα στο υπό στοιχείο 2.3.1 αναφέρεται: «Επισημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης ή/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, εκ μέρους των οικονομικών φορέων, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να τους καλούν προκειμένου να παράσχουν σχετικές διευκρινίσεις ή να τα συμπληρώσουν, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που επίκειται αποκλεισμός προσφέροντα ή υποψηφίου από τη διαδικασία, για λόγους ασαφειας των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, και, κατά συνέπεια, και του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ως τέτοιου, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να ζητούν

Αριθμός απόφασης: 939/2018

διευκρινίσεις από τους οικονομικούς φορείς, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου. Σε περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς δεν παράσχουν τις απαιτούμενες διευκρινίσεις ή οι εν λόγω διευκρινίσεις κριθούν μη ικανοποιητικές από τις αναθέτουσες αρχές, απορρίπτεται η προσφορά ή η αίτηση συμμετοχής τους και οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται από τη συγκεκριμένη διαδικασία. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις έλλειψης υπογραφής/ών στο ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην, κατά τα ανωτέρω, δυνατότητα συμπλήρωσης, καθώς η έλλειψη υπογραφής στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ή μη νόμιμη/έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή του, η δε ως άνω δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων ή/ και συμπλήρωσης αφορά μόνο σε ήδη υποβληθέντα έγγραφα/ δικαιολογητικά.». Επιπλέον στην κατευθυντήρια οδηγία 15 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με θέμα «Οδηγίες συμπλήρωσης για το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 (Α 147)» προβλέπεται ότι στο υπό στοιχείο Δ με παράτιτλο κυρώσεις: «Οι οικονομικοί φορείς είναι δυνατόν να αποκλείονται από τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης (άρθρο 73 παρ. 4 περιπτ. ζ) και υπόκεινται στις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/86 (ΦΕΚ 75/Α) σε περιπτώσεις σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά τη συμπλήρωση του ΤΕΥΔ ή, γενικότερα, κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, ή όταν οι οικονομικοί φορείς έχουν αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσουν τα σχετικά δικαιολογητικά εντός της ταχθείσας, από την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα, προθεσμίας.».

11. Επειδή, σύμφωνα με τον όρο 21.1. της διακήρυξης «Δικαίωμα συμμετοχής έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή ενώσεις αυτών 55 που δραστηριοποιούνται σε Α1 και άνω για έργα ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ και Α1 και άνω για έργα ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ56και που είναι εγκατεστημένα σε: α) σε κράτος-μέλος της Ένωσης, β) σε κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), γ) σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ, στο βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, καθώς και δ) σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην

Αριθμός απόφασης: 939/2018

περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.», σύμφωνα δε με τον όρο 23.1. «Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας. ». Επίσης κατά τον όρο 23.4 της διακήρυξης «(α) Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα υποβάλλουν βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ89 στις κατηγορίες : Α1 και άνω για έργα ΟΔΟΠΟΙΑΣ και Α1 και άνω για έργα ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ.....», κατά δε τον όρο 23.9 αυτής «(α) Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016, μπορούν να υποβάλλουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους. (β) Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.ΕΠ. εφόσον υποβάλλουν «Ενημερότητα Πτυχίου» εν

Αριθμός απόφασης: 939/2018

ισχύ, απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών: - απόσπασμα ποινικού μητρώου του άρθρου 23.3.(α) της παρούσας για τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο εργοληπτικής επιχείρησης. Για τα λοιπά μέλη του Δ.Σ της εταιρείας, θα πρέπει να υποβληθεί αυτοτελώς απόσπασμα ποινικού μητρώου, καθόσον τα πρόσωπα αυτά δεν καλύπτονται από την Ενημερότητα Πτυχίου. - φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα του άρθρου 23.3.(β) της παρούσας. - τα πιστοποιητικά από το αρμόδιο Πρωτοδικείο και το ΓΕΜΗ του άρθρου 23.3.(γ) της παρούσας υπό την προϋπόθεση όμως ότι καλύπτονται πλήρως (όλες οι προβλεπόμενες περιπτώσεις) από την Ενημερότητα Πτυχίου. - το πιστοποιητικό από το αρμόδιο επιμελητήριο όσον αφορά το λόγο αποκλεισμού του άρθρου 22. Α.4. (θ). - το πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής για την ονομαστικοποίηση των μετοχών του άρθρου 23.3. (στ). - τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης της εργοληπτικής επιχείρησης. Σε περίπτωση που κάποιος από τα ανωτέρω δικαιολογητικά έχει λήξει, προσκομίζεται το σχετικό δικαιολογητικό εν ισχύ. Εφόσον στην Ενημερότητα Πτυχίου δεν αναφέρεται ρητά ότι τα στελέχη του πτυχίου του προσφέροντα είναι ασφαλιστικώς ενήμερα στο ΕΤΑΑ- ΤΣΜΕΔΕ, ο προσφέρων προσκομίζει επιπλέον της Ενημερότητας Πτυχίου, ασφαλιστική ενημερότητα για τα στελέχη αυτά.».

Επειδή, εν προκειμένω η προσφεύγουσα εταιρία, ούσα εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων που τηρείται στο αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, στο Μέρος ΙΙ ενότητα Α του εκ μέρους της κατατεθέντος ΤΕΥΔ και δη στο πεδίο «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής);» απάντησε ΝΑΙ και δήλωσε τα στοιχεία του εργοληπτικού πτυχίου που διαθέτει τούτη (αριθμός βεβαίωσης ΜΕΕΠ ...) και τις τάξεις ανά κατηγορίες έργων στις οποίες έχει καταταγεί, ουχί όμως υπό την έννοια ότι μόνο όσοι διαθέτουν ενημερότητα, καθώς και πτυχίο ΜΕΕΠ ανήκουν σε επίσημο κατάλογο έως την ψήφιση του ΜΗ.ΤΕ., ως γίνεται δεκτό. Ωστόσο η από παραδρομή, όπως τούτη ρητά συνομολογεί στην εξεταζόμενη προσφυγή της, αυτή δήλωση της προσφεύγουσας δεν καθιστά εξ αυτού του λόγου την προσφορά της

Αριθμός απόφασης: 939/2018

απορριπτέα, καθόσον από το σύνολο των λοιπών εκ μέρους της δηλωθέντων στο εξεταζόμενο ΤΕΥΔ της και δη όσων αναγράφει προκύπτει η ικανότητά της προς ανάληψη του προκηρυχθέντος έργου, αφού πληροί τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Μάλιστα η προσφεύγουσα έχει συμπληρώσει όλα τα αναγκαία πεδία του Μέρους III που αφορά στα κριτήρια αποκλεισμού, όπως και όλα τα πεδία του Μέρους IV που αφορά στα κριτήρια επιλογής, όπου παραπέμπει και το προαναφερθέν πεδίο του ΤΕΥΔ (*Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής); Εάν ΟΧΙ: Επιπροσθέτως, συμπληρώστε τις πληροφορίες που λείπουν στο μέρος IV, ενότητες Α, Β, Γ, ή Δ κατά περίπτωση ΜΟΝΟ εφόσον αυτό απαιτείται στη σχετική διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης: ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται.*», όπου απάντησε ΝΑΙ. Κατά τούτο ο προσφεύγων, πέραν της εκ παραδρομής δήλωσής του ότι είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο, που δεν συνιστά λόγο αποκλεισμού του ή μη πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, ορθά και με πληρότητα συμπλήρωσε τα αναγκαία πεδία του ΤΕΥΔ. Επιπρόσθετα σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ε.Ε., που αναπτύχθηκε πριν την εφαρμογή των ερμηνευόμενων διατάξεων του ν.4412/2016, έγινε δεκτό ότι οι διορθώσεις της προσφοράς επιτρέπονται, εφόσον αφενός τηρούνται οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και αφετέρου συμμορφώνεται η προσφορά με ουσιώδεις όρους («fundamental requirements») της προκήρυξης, διαφορετικά δεν μπορεί να γίνει δεκτή από την αναθέτουσα αρχή, υπό την έννοια ότι η τελευταία δεν έχει επιλογή ως προς το εάν θα τη θεωρήσει έγκυρη ή μη (υπό την έννοια ότι πάσχουν είτε από κάποιο ουσιαστικό σφάλμα, λ.χ. δεν πληρούν τις προδιαγραφές, ΔΕΚ, απόφαση της 22.6.1993, υπόθεση C-243/89, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων κατά του Βασιλείου της Δανίας «Storebaelt») είτε από κάποιο τυπικό ή διαδικαστικό, λ.χ. υπέρβαση της προθεσμίας υποβολής, [βλ. Ράικος, ο.π., σ.384 και 'Δημόσιες Συμβάσεις Ν.4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο' Δ.Ράικος-

Αριθμός απόφασης: 939/2018

Ε.Βλάχου-Ε.Σαββίδη, αναφορά Ε.Βλάχου, σελ.955]. Στην εξεταζόμενη περίπτωση αφενός η προσφορά της προσφεύγουσας συμμορφώνεται με τους ουσιώδεις όρους της προκήρυξης, αφετέρου με τη μη λήψη υπόψη, κατά την αξιολόγηση της προσφοράς της, της ως άνω εκ παραδρομής δήλωσης της στο ΤΕΥΔ, περί εγγραφής της σε επίσημο κατάλογο, δεν παραβιάζει υπό καμία έννοια την αρχή της ισότητας και της διαφάνειας. Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα, γίνεται δεκτή από τη νομολογία η κατ' εξαίρεση διόρθωση ή η κατά περίπτωση συμπλήρωση των δεδομένων της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή τους ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής λαθών, υπό τον όρο ότι η τροποποίηση αυτή δεν συνεπάγεται στην πράξη την υποβολή νέας προσφοράς (βλ. 'Δημόσιες Συμβάσεις Ν.4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο' Δ.Ράικος-Ε.Βλάχου-Ε.Σαββίδη, αναφορά Ε.Βλάχου, σελ.956, ΔΕΚ, απόφαση της 29-3-2012, υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko a.s. κ.λπ. κατά Urad preverejne obstaravanie, σκ.41), όπως συμβαίνει και στη συγκεκριμένη περίπτωση, αφού η διόρθωση της ως άνω παραδρομής δεν συνιστά υποβολή νέας προσφοράς. Υπό την ερμηνεία αυτή σε συνδυασμό με τη χρήση του ΤΕΥΔ, στο οποίο δηλώθηκαν από τον συμμετέχοντα τα στοιχεία ποιοτικής επιλογής του, είναι υποχρεωτική η παροχή δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα, κατ' εφαρμογή των ερμηνευόμενων διατάξεων των άρθρων 79 και 102 παρ.5 ν. 4412/2016, που θα αποσαφηνίζουν τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς και δη το συγκεκριμένο πεδίο του ΤΕΥΔ του προσφεύγοντος, αφού η συμπλήρωση των εγγράφων ή αιτήσεων συμμετοχής από τον προσφέροντα είναι επιτρεπτή στο μέτρο που αυτά, αν και δεν υφίσταντο κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προσφορών, εντούτοις βεβαιώνουν τη συνδρομή προγενέστερων πραγματικών περιστατικών που ανάγονται στον κρίσιμο εκείνο χρόνο (βλ. Δ. Ράικο, ό.π., σ. 389), αρκεί τα έγγραφα της σύμβασης να μην επέβαλαν ρητά την κοινοποίησή τους με ποινή αποκλεισμού. Κατά συνέπεια η εξεταζόμενη προδικαστική προσφυγή κρίνεται βάσιμη καθ' ο μέρος στρέφεται κατά της άνευ ετέρου απόρριψης της προσφοράς του προσφεύγοντος, απορριπτέα δε καθ' ο μέρος ζητείται δι' αυτής η άνευ ετέρου ακύρωση της προσβαλλομένης η δε προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος με το οποίο άνευ ετέρου απέκλεισε τον προσφεύγοντα χωρίς προηγουμένως να ζητήσει διευκρινίσεις, η οποία παράλειψη πρέπει να αρθεί δια οικείας

Αριθμός απόφασης: 939/2018

αναπομπής, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή, αφού ζητήσει διευκρινίσεις ως προς το εάν η προσφεύγουσα εταιρία είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο, προβεί σε αξιολόγηση της προσφοράς της.

12. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί στον προσφεύγοντα το με στοιχεία ... παράβολο, ποσού 806,45 €, που τούτος κατέβαλε για την άσκηση της προσφυγής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αρ. 300/2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., κατά το μέρος με το οποίο αποκλείστηκε η προσφορά του προσφεύγοντος και αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος η εταιρία «....», παραλείποντας προηγουμένως να αποσαφηνίσει και να αξιολογήσει όσα ορίζονται στην παραπάνω σκ. 12 της παρούσας.

Αναπέμπει στην αναθέτουσα προκειμένου αυτή να προβεί σε όσα αναφέρονται στη σκέψη 12 της παρούσας, προς άρση των οικείων παραλείψεών της.

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του παραβόλου ποσού

806,45€.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 18-10-2018 και εκδόθηκε την 5-11-2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΟΥΡΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΝΩΛΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΑ